

2012 թ. հոկտեմբերի 9-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին մասնակցում էին՝ ՀՀ ԿԲ նախագահի տեղակալ Ներսես Երիցյանը, խորհրդի անդամներ Աշոտ Մկրտչյանը, Արթուր Ստեփանյանը, Արմենակ Դարբինյանը, Օլեգ Աղասյանը:

Խորհրդի նիստը սկսվեց սեպտեմբերի վերջի դրությամբ Իրավիճակային հաշվետվության ներկայացմամբ: Քննարկվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային և դրամավարկային հատվածների զարգացումները:

2012 թ. սեպտեմբերին արձանագրվել է 0.8% գնաճ, ինչի արդյունքում 12-ամսյա գնաճը մնացել է անփոփոխ՝ կազմելով 2.5%, որը տատանումների թույլատրելի միջակայքի ստորին մակարդակն է: Սեպտեմբերին շարունակվել է ամսական գնաճին պարենային ապրանքների գների փոփոխության գերակշռող նպաստման միտումը. ամսական գնաճը հիմնականում պայմանավորվել է պարենային ապրանքների գների աճով (նպաստումը ընդհանուր գնաճին՝ 0.53 տոկոսային կետ), որի կառուցվածքում զգալի աճ է դիտվել «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ» և «Հացամթերք» ապրանքախմբերի գներում՝ համապատասխանաբար 10.7% և 1.6% (նպաստումը՝ 0.67 և 0.17 տոկոսային կետ): Սեպտեմբերին 12-ամսյա բնականոն գնաճը կազմել է 3.1%:

Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը 2012 թ. հունվար-օգոստոսին՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ կազմել է 8.3%: Տարվա անցած 8 ամիսների արդյունքներով տնտեսական ակտիվության աճը գերազանցել է ակնկալիքները՝ պայմանավորված առավելապես արդյունաբերության և գյուղատնտեսության ճյուղերի թողարկման ծավալների աճերով՝ համապատասխանաբար 13.2% և 10.8%: Շինարարության և ծառայությունների ճյուղերի թողարկման ծավալների աճերը հիմնականում համահունչ են եղել կանխատեսումներին՝ կազմելով համապատասխանաբար 1.9% և 5.6%:

Արտաքին ապրանքաշրջանառությունը բնութագրող ցուցանիշներից 2012 թ. հունվար-օգոստոսին՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ արտահանումն (ըստ առևտրի վիճակագրության՝ ՖՕԲ) ավելացել է 11.4%-ով, իսկ ներմուծումը (ըստ առևտրի վիճակագրության՝ ՍԻՖ)՝ 3.6%-ով: Ֆիզիկական անձանց ոչ առևտրային բնույթի փոխանցումների զուտ ներհոսքը նույն ժամանակահատվածում աճել է տ/տ 8.4%-ով:

2012 թ. երրորդ եռամսյակի արդյունքների գնահատումներով կապահպանվեն մասնավոր սպառման աճի բարձր տեմպերը՝ 7.8%, իսկ մասնավոր ներդրումների նվազման տեմպերը գնալով կդանդաղեն՝ 3.8%: Հարկաբյուջետային քաղաքականության ազդեցությունը համախառն պահանջարկի վրա գնահատվում է զսպող, ինչը որոշ չափով կչեզոքացնի մասնավոր սպառման գնաճային ազդեցությունը:

Խորհրդի նիստում ներկայացվեցին նաև ֆինանսական շուկայի զարգացումները: Սեպտեմբերին ֆինանսական շուկան հիմնականում ցուցաբերել է տոկոսադրույքների կայուն և փոքր-ինչ նվազման միտումներ. միջբանկային ռեպո միջին ամսական տոկոսադրույքը կազմել է 9.43%՝ նախորդ ամսվա 9.91%-ի դիմաց, մինչև 1 տարի մարման ժամկետով պետական պարտատոմսերի առաջնային շուկայում միջին տոկոսադրույքը՝ 9.43%՝ 9.42%-ի դիմաց, բորսայական միջբանկային վարկերի միջին տոկոսադրույքը՝ շուրջ 8.1%՝ 8.0%-ի դիմաց:

ՀՀ արտաթույթի շուկայում սեպտեմբերին՝ նախորդ ամսվա միջինի համեմատությամբ ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամն արժևորվել է 0.5%-ով՝ կազմելով 408.6 դրամ, Եվրոյի նկատմամբ արժեզրկվել է 2.9%-ով՝ կազմելով 524.5 դրամ, ՌԴ ռուբլու նկատմամբ արժեզրկվել է 1.0%-ով՝ կազմելով շուրջ 13.0 դրամ:

Սեպտեմբերին ձևավորված դրամավարկային միջավայրը հիմնականում համահունչ է եղել դրամավարկային քաղաքականության երրորդ եռամսյակի ծրագրի բազային սցենարին: Այսպես, փողի և դրամային զանգվածների 12-ամսյա աճերը կազմել են համապատասխանաբար 23.6% և 16.9%-ով, որոնց կառուցվածքում դրամային ավանդների աճը կազմել է տ/տ 22.4%, իսկ արտաթույթային ավանդներին՝ 32.7% (բացառելով փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը՝ 21.6%): Սեպտեմբերին ևս պահպանվել են վարկավորման բարձր աճի տեմպերը՝ տ/տ 31.7%, որի կառուցվածքում կրկին գերակշռել են արտաթույթով տրամադրված վարկերը:

2012 թ. սեպտեմբերին հիմնական հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային շուկաներում, ընդհանուր առմամբ, դրսևորվել են թույլ գնաճային միտումներ:

Այսպես, Brent տեսակի հում նավթի մեկ բարելի միջին գինը երրորդ եռամսյակում՝ նախորդ եռամսյակի նկատմամբ աճել է 0.9%-ով (տ/տ նվազումը կազմել է 2.2%), ինչը հիմնականում տեղի է ունեցել առաջին երկու ամիսների ընթացքում, իսկ սեպտեմբերին դիտվել է որոշակի կայունացում՝ պահպանվելով անփոփոխ մակարդակում: Ամսվա ընթացքում դիտվել է ոսկու գնի 7.1% աճ (տ/տ նվազումը՝ 1.5%): Արդյունաբերական մետաղներից պղնձի գինը 2012 թ. սեպտեմբերին աճել է 7.6%-ով (տ/տ նվազումը՝ 14%):

Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) կողմից հրապարակվող պարենի գների ինդեքսը 2012 թ. սեպտեմբերին՝ նախորդ ամսվա նկատմամբ աճել է 1.4%-ով (հիմնականում պայմանավորված մսամթերքի և կաթնամթերքի գների աճով), որի պայմաններում նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ ինդեքսը դեռևս նվազող է՝ 4%: Առաջարկի հետ կապված խնդիրներով պայմանավորված՝ երրորդ եռամսյակում արձանագրվել է ցորենի միջազգային գնի շուրջ 30.0% աճ (տ/տ աճը՝ 10.7%), որն առավելապես բաժին է ընկել եռամսյակի առաջին երկու ամիսներին, իսկ սեպտեմբերին ցորենի գներն հիմնականում կայունացել են՝ աճելով ընդամենը 1%-ով: Շաքարավազի և բրնձի միջազգային գները սեպտեմբերին նվազել են՝ համապատասխանաբար 5.0% և 4.5%-ով, որի պարագայում նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ նվազումը կազմել է՝ համապատասխանաբար 29.7% և 9.3%:

Սեպտեմբերին ԱՄՆ դոլարն արժեզրկվել է եվրոյի նկատմամբ 3.7%-ով՝ մեկ եվրոյի դիմաց միջինում կազմելով 1.29 (տ/տ արժևորումը՝ 6.8%):

2012 թ. երրորդ եռամսյակը նշանավորվեց ԱՄՆ-ի և Եվրամիության կողմից տնտեսական քաղաքականության որոշակի քայլերով՝ ուղղված տնտեսական աճի խթանման և պարտքային հիմնախնդիրների լուծմանը: Մասնավորապես, ԱՄՆ Ֆեդերալ պահուստային համակարգի կողմից իրագործվել է երրորդ քանակական ընդլայնման որոշումը, ևս մեկ տարով՝ մինչև 2015 թ. երկարաձգվել է ցածր տոկոսադրույքների քաղաքականությունը, իսկ ԵԿԲ-ի կողմից իրականացվել է հատուկ պայմաններով երկրորդային շուկայից պարտքային խնդիրներ ունեցող երկրների պարտատոմսերի գնման որոշումը:

Իրավիճակային հաշվետվության քննարկումից հետո խորհուրդը սկսեց քննարկումներն արտաքին և ներքին մակրոտնտեսական զարգացումների, դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ:

Խորհուրդն արձանագրեց, որ չնայած ԱՄՆ-ի և Եվրամիության կենտրոնական բանկերի կողմից իրականացված քայլերի, դեռևս պահպանվում են զարգացած երկրների պարտքային հիմնախնդիրների քաղաքական լուծումների վերաբերյալ անորոշությունները, որի պայմաններում կանխատեսող հորիզոնում ակնկալվում է համաշխարհային պահանջարկի ցածր մակարդակ: Այդուհանդերձ, պարենային ապրանքների միջազգային շուկայում դեռևս պահպանվում է հիմնարար լարվածությունն ու ձևավորված թույլ գնաճային միջավայրը՝ պայմանավորված ցորենի միջազգային գնի շարունակական աճով: Վերջինիս ազդեցությունը ներքին գների վրա շարունակվել է նաև սեպտեմբերին՝ հանգեցնելով «Հացամթերք» ապրանքախմբի գների աճի:

Խորհուրդը գնահատեց, որ կանխատեսվող հորիզոնում ներքին գների վրա ՀՀ տնտեսության զարգացումներից ակնկալվող ազդեցությունը մնում է գնաճային՝ պայմանավորված մասնավոր սպառման աճի բարձր մակարդակի պահպանմամբ և տնտեսական աճի՝ սպասվածից ավելի արագ տեմպերի դրսևորմամբ: Նշված գնաճային գործոնների ազդեցությունը ներքին գների վրա շարունակվելու է որոշ չափով չեզոքացվել հարկաբյուջետային քաղաքականության զսպող ազդեցությամբ:

Չնայած տարվա անցած ինն ամիսների արդյունքներով 12-ամսյա գնաճը դեռևս պահպանվում է տատանումների թույլատրելի միջակայքի ստորին սահմանին մոտ մակարդակում, այնուամենայնիվ, կանխատեսվող հորիզոնում արտաքին և ՀՀ տնտեսությունների կողմից ակնկալվում են որոշակի գնաճային ազդեցություններ ներքին գների վրա: Այդ պարագայում Խորհուրդը նպատակահարմար է գտնում պահպանել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի ներկայիս մակարդակը, որի միջոցով լիովին իրատեսական է կանխատեսող հորիզոնում 12-ամսյա գնաճը մոտեցնել 4% նպատակային ցուցանիշին՝ ± 1.5 տոկոսային կետ տատանումների թույլատրելի միջակայքով:

2012 թ. հոկտեմբերի 9-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշեց անփոփոխ թողնել ԿԲ վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը՝ 8.0 %: Լոմբարդային ռեպոյի և ներգրավված միջոցների տոկոսադրույքները սահմանվում են համապատասխանաբար՝ 10% և 6%:

ԿԲ հասարակայնության հեղինակների ծառայություն
հեռ/ֆաքս. 56 37 61 էլ-փոստ. mcba@cba.am www.cba.am